

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K zákazu odměňování za výkon funkce člena řídicího nebo kontrolního orgánu obchodní korporace podle zákona o státní službě

Zákaz odměňování státního zaměstnance za výkon funkce člena řídicího nebo kontrolního orgánu obchodní korporace je upraven v § 81 odst. 1 zákona č. [234/2014](#) Sb., o státní službě (dále jen „zákon o státní službě“). Konkrétně se zde uvádí, že státní zaměstnanec nesmí být členem řídicích nebo kontrolních orgánů obchodních korporací provozujících podnikatelskou činnost, s výjimkou případů, kdy byl do těchto orgánů vyslán služebním orgánem; vyslaný státní zaměstnanec jedná v těchto orgánech jako zástupce státu, je povinen prosazovat jeho zájmy a nesmí od příslušné obchodní korporace pobírat odměnu, nestanoví-li zákon jinak. Zákaz pobírat odměnu trvá i v době po skončení služebního poměru.

V rámci tohoto článku se budu zabývat několika následujícími případy, kdy podle mého názoru bude či nebude možné vyplácet členu řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace odměnu.

Prvním případem je situace, kdy je státní zaměstnanec vyslán do řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace a služební poměr mu v průběhu tohoto výkonu funkce zanikne, avšak osoba bude vykonávat funkci v řídicím či kontrolním orgánu obchodní korporace nadále.

V dané situaci pak rozlišme

- odměnu za výkon funkce člena řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace za období trvání služebního poměru a
- odměnu za výkon funkce člena řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace v období po skončení služebního poměru.

Druhým případem je situace, kdy je státní zaměstnanec vyslán do řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace, služební poměr mu v průběhu tohoto výkonu funkce zanikne, státní zaměstnanec skončí také s výkonem funkce člena řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace a následně je opětovně zvolen členem řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace, nikoli však již v době, kdy by byl státním zaměstnancem.

V této situaci pro účely tohoto článku uvažujeme o

- odměně pobírající za výkon funkce člena řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace až v případě skončení služebního poměru a skončení funkce člena řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace a opětovné volby této osoby v době, kdy již tato osoba není ve služebním poměru a služební zákon se na ní nevztahuje.

K pojmu vyslaný státní zaměstnanec

Lze konstatovat, že člen řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace (vyslaný státní zaměstnanec), je zaměstnancem státu, když v rámci pracovního (služebního) poměru byl služebním orgánem, vyslán k plnění funkce člena řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace. Tímto však nepřestal být v pracovněprávním poměru ke svému zaměstnavateli, respektive nepřestal být jakožto státní zaměstnanec ve služebním poměru a ve vztahu k služebnímu orgánu, který jej do funkce člena řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace vyslal. Na takového státního zaměstnance lze pohlížet tak, že je dočasně přidělený k výkonu jiné činnosti.

Jedním z podstatných znaků vyslání státního zaměstnance ve vztahu k tématu tohoto článku je, že státní zaměstnanec, který v těchto orgánech vykonává službu, jedná jako zástupce státu a je povinen prosazovat jeho zájmy, pobírá od státu plat.

Zákaz pobírat odměnu i v době po skončení služebního poměru

Podle § 81 odst. 1 poslední věty zákona o státní službě platí, že zákaz pobírat odměnu trvá i v době po skončení služebního poměru. Daná věta evokuje, že pokud státnímu zaměstnanci někdy v budoucnu zanikne služební poměr, nebude moci i v době po skončení služebního poměru, tedy kdykoliv v budoucnu, pobírat za členství v řídicích či kontrolních orgánech obchodních korporací odměnu.

Domnívám se však, že toto ustanovení nelze takto vykládat. Takový výklad by v důsledku znamenal, že pokud se někdo stane jednou státním zaměstnancem, tak byť pak jeho služební poměr skončí, tak by již nesměl nikdy pobírat odměnu za výkon funkce člena řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace, což by prakticky vyřadilo či extrémně omezilo jeho možnost výdělků. Státní zaměstnanci by tak po skončení služebního poměru byli podstatně zkráceni či zcela omezeni v možnostech následné obživy, respektive při výkonu podnikatelské či jiné hospodářské činnosti.

Takový úmysl zákonodárce jistě neměl, když podle mého názoru smyslem a účelem zákona o státní službě není doživotní zákaz bývalých státních zaměstnanců za výkon těchto funkcí pobírat odměnu. Uvažme, že v praxi může nastat situace, kdy mezi působením v řídicím či kontrolním orgánu obchodní korporace v rámci služebního poměru a dalším působením této osoby v řídicím či kontrolním orgánu obchodní korporace, uplyne od skončení služebního poměru např. i několik let. Daná osoba by tuto činnost při doslovném výkladu musela vykonávat bezúplatně, tj. aniž by její vykonanou činnost mohla obchodní korporace jakkoliv odměnit. Je nutné zohlednit, že žádný plat ani jinou refundaci za výkon činnosti v řídicím či kontrolním orgánu obchodní korporace již tato osoba od státu nepobírá a se služebním poměrem a výkonem její činnosti pro stát již tedy nemá nic společného.

Podstatný spíše bude vztah služebního poměru a vyslání do funkce člena řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace vůči budoucímu výkonu funkce v řídicích či kontrolních orgánech obchodní korporace.

Proto smyslem a účelem daného ustanovení je spíše stanovit, že po dobu trvání služebního poměru má státní zaměstnanec nárok pobírat plat a nikoliv další odměnu. Zákaz stanovený v § 81 odst. 1 poslední věta zákona o státní službě se tak dle mého názoru vztahuje k období, kdy byla dotčn

osoba současně státním zaměstnancem, a to z důvodu zamezení dvojího plnění. Tedy, že se má tato osoba v době trvání služebního poměru primárně soustředit na službu státu (práci pro stát), a pokud bude v rámci tohoto vyslána do obchodní korporace, tak ovšem stále zůstává státním úředníkem a je také pouze státem odměňována (má nárok na plat).

Formulace „*tento zákaz pak trvá i v době po skončení služebního poměru*“ pak dle mého názoru neznamena nic jiného než, že pokud zanikne člena řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace služební poměr, nesmí mu obchodní korporace vyplatit odměnu za jeho členství v řídicím či kontrolním orgánu obchodní korporace ani po skončení služebního poměru, a to právě za období, ve kterém působil v daném orgánu jako vyslaný státní zaměstnanec. Daná věta se tedy vztahuje pouze na odměnu za období, po které působil v řídicím či kontrolním orgánu obchodní korporace jako vyslaný státní zaměstnanec, nikoliv poté.

S velkou mírou opatrnosti si lze při interpretaci tohoto ustanovení pomoci textem zákona č. [218/2002](#) Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (dále jen „služební zákon“). V § 67 odst. 1 služebního zákona byla uvedena totiž v podstatě stejná podmínka, která stanovovala, že státní zaměstnanci nesmějí být členy řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob provozujících podnikatelskou činnost, s výjimkou případů, kdy byli do těchto orgánů vysláni služebním úřadem; vyslaní státní zaměstnanci jednají v těchto orgánech jako zástupci České republiky, jsou povinni prosazovat její zájmy a nesmějí od příslušné právnické osoby pobírat odměnu, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak. Státní zaměstnanci nesmějí být ani členy zvláštních orgánů, které podle zvláštních právních předpisů vykonávají státní správu. V § 67 odst. 3 služebního zákona se pak uvádělo, že odměna podle odstavce 1 věty první nesmí být vyplacena fyzické osobě ani v době po skončení služebního poměru.

Při provedení výkladu tohoto ustanovení lze seznat, že dané omezení zákazu odměn se vztahuje k období trvání služebního poměru a členství v řídicím či kontrolním orgánu obchodní korporace.

Uvedené je konečně řečeno i v důvodové zprávě ke služebnímu zákonu. Uvádí se zde, že je třeba výslovné úpravy v tom směru, že odměna za činnost v řídicích nebo kontrolních orgánech právnických osob nesmí být státnímu zaměstnanci vyplacena ani v době, kdy už přestal státním zaměstnancem být, protože jeho služební poměr skončil. Z uvedeného mi vyplývá, že tímto se má na mysli následné proplacení odměny za činnost v těchto orgánech, za které už vlastně daná osoba „odměnu“ obdržela, neboť jí byl vyplácen plat.

Skrytý úmysl zákonodárce?

Při výkladu ustanovení § 81 odst. 1 zákona o státní službě nelze ovšem dle mého soudu vyloučit, že se dané ustanovení zákona o státní službě pokouší zabránit situacím, kdy by státní zaměstnanci vyslaní služebním orgánem do řídicího či kontrolního orgánu obchodní korporace, mohli působit i po skončení služebního poměru na dané pozici a za odměnu velmi dlouho, když by se na toto místo nedostali běžným způsobem, ale direktivně, pomocí institutu vyslání dle zákona o státní službě.

Pokud pomínu okolnosti, za kterých byl zákon o státní službě schvalován, a naopak přihlédnu k okolnosti, že důvodová zpráva k tomuto ustanovení (v podstatě ani k celému zákonu) nic neříká a mnoho se tohoto nedočteme ani v odborné literatuře, natož v zákonu o státní službě, je úmysl zákonodárce přinejmenším sporný. Důvodem daného názoru by mohl být samotný zákaz odměňování za výkon funkce, do které se daná osoba nedostala běžným způsobem, ale byla do něj tzv. vyslána (tedy opět výše uvedený vztah mezi státní službou a funkcí v orgánu obchodní korporace).

Řešení daného problému by mohlo spočívat v ukončení členství státního zaměstnance v kontrolním či

řídícím orgánu obchodní korporace po skončení jeho služebního poměru. Uvedené má podle mého názoru důsledek v tom, že se přerušuje vztah mezi služebním poměrem a výkonem funkce v orgánu obchodní korporace a tedy, že § 81 odst. 1 poslední věta zákona o státní službě se nadále na tuto osobu již nevztahuje. Tj. pokud by tato osoba byla **následně** zvolena do funkce člena řídícího či kontrolního orgánu obchodní korporace, byť stejné obchodní korporace a stejné funkce, tak se na ní již zákaz pobírat odměnu neuplatní, protože již není zvolena do této funkce v souvislosti se služebním poměrem, ale běžným způsobem. Žádnou roli pak patrně nebude hrát ani čas znovuzvolení, tj. není rozhodné, zdali se tak stane s určitým časovým odstupem, nebo naopak téměř okamžitě.

Pokud tedy bude tato osoba znovuzvolena do řídícího či kontrolního orgánu obchodní korporace, nastane zcela jiná situace, kdy bývalý státní zaměstnanec bude zvolen do tohoto orgánu jako „běžná“ fyzická osoba, která je odborníkem v daném oboru a je informována o fungování obchodní korporace. Může být totiž i výhodné, aby taková osoba, vzhledem ke vzdělání, zkušenostem a znalostem obchodní korporace takovou funkci zastávala. Případné omezení této osoby v jejím dalším členství řídícího či kontrolního orgánu obchodní korporace v podobě zákazu jejího odměňování za výkon těchto funkcí po skončení jejího služebního poměru by bylo právně neobhajitelné. Pokud by takový zákaz platil, tak by to byl vlastně extrémní trest pro bývalé státní zaměstnance za to, že někdy pracovali pro stát a byl by vlastně srovnatelný s doživotním zákazem činnosti, který však neobsahují ani trestní předpisy v případě spáchání některého zločinu.

Závěr

Vzhledem k výše uvedenému jsem toho názoru, že:

- V případě, že státní zaměstnanec je vyslán do řídícího či kontrolního orgánu obchodní korporace a služební poměr mu v průběhu tohoto výkonu funkce zanikne, avšak bude vykonávat funkci člena tohoto orgánu nadále, tak není možné vyplácet odměnu za výkon funkce člena řídícího či kontrolního orgánu obchodní korporace za období trvání služebního poměru, a nelze ji za toto období vyplatit ani po skončení jeho služebního poměru.
- V případě, že státní zaměstnanec je vyslán do řídícího či kontrolního orgánu obchodní korporace a služební poměr mu v průběhu tohoto výkonu funkce zanikne, avšak bude vykonávat funkci člena tohoto orgánu nadále, tak by bylo možné z důvodu opatrnosti přijmout závěr, a to vzhledem k možnému úmyslu zákonodárce zabránit pokračování úplatného výkonu funkce založeného v důsledku státní služby, při neexistenci soudní judikatury, odborných právních názorů a neznalosti jasného úmyslu zákonodárce, že za období po skončení služebního poměru rovněž není možné vyplácet odměnu za výkon funkce člena řídícího či kontrolního orgánu obchodní korporace.
- V případě, že státní zaměstnanec je vyslán do řídícího nebo kontrolního orgánu obchodní korporace, služební poměr mu v průběhu tohoto výkonu funkce zanikne, státní zaměstnanec skončí také na pozici člena tohoto orgánu a někdy poté je opětovně zvolen členem řídícího či kontrolního orgánu obchodní korporace, nikoli však již v době, kdy by byl státním zaměstnancem, tak je možné vyplácet odměnu za výkon funkce člena řídícího či kontrolního orgánu obchodní korporace, protože došlo k přerušení vztahu mezi vysláním a funkcí a jde o volbu nesouvisející se státní službou.

JUDr. Jiří Váňa,
advokát

[TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Trojanova 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Výpověď z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. f\) a g\) zákoníku práce a jejich aplikační rozdíly – 2. díl](#)
- [Okamžité zrušení pracovního poměru učiněné z „opatrnosti“ zaměstnavatele ve světle judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Právní důsledky aplikace českého sociálního zabezpečení při absenci výjimky dle čl. 16 nařízení \(ES\) č. 883/2004](#)
- [Výpověď z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. f\) a g\) zákoníku práce a jejich aplikační rozdíly – 1. díl](#)
- [Směrnice o transparentnosti odměňování a GDPR: Nové regulační paradigma ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích](#)
- [Proměna definice závislé práce a konec postihování pracovníků: Analýza dopadů připravovaného zákona o platformové práci](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci – 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Home office v Česku, Německu a Rakousku: je česká právní úprava práce na dálku dostatečně flexibilní?](#)
- [Postoupení pohledávky na náhradu škody v pracovněprávních vztazích](#)
- [Návrh zákona o digitálních platformách přináší více, než se na první pohled zdá](#)